

EET, kouření, hospodářská práva a jaderná tlačítka

MAREK ANTOŠ*

Electronic Registration of Sales, Smoking Ban, Economic Rights, and Nuclear Buttons

Summary: *The article briefly introduces two important decisions of the Czech Constitutional Court concerning the judicial review of the limitation of economic rights: i.e. findings on the electronic registration of sales and on the ban on smoking in catering facilities. Based on an analysis of these findings and the minority opinions attached to them, it formulates four questions, which it further comments on. 1. Should the rationality test used in social rights cases be also applied on restrictions of economic rights? 2. What test or tests should be used if a particular regulation affects not only a social or economic right but also a fundamental right? 3. What questions should be considered in the second (necessity) and third (proportionality) step of the proportionality test? 4. Can any regulation of handling a thing be considered a restriction of the constitutionally guaranteed right to property, with the consequence that the requirements of the proportionality test apply?*

Keywords: *social and economic rights, right to engage in enterprise, judicial review of constitutionality*

Toto číslo *Jurisprudence* je věnované otázkám vzájemného vztahu zákonodárné a soudní moci, reprezentované především ústavními soudy, v socioekonomických otázkách. Navazuje na seminář „Hospodářská a sociální politika: má mít poslední slovo parlament, nebo soudy?“, který v prosinci 2018 společně uspořádaly Česká společnost pro evropské a srovnávací právo (ČSESP), Common Law Society (CLS) a Právnická fakulta UK, a přináší literární zpracování některých příspěvků, které na tomto setkání zazněly.¹ Do značné míry přitom představuje pokračování dosud – v odborné literatuře ani judikatuře – uspokojivě nedořešené diskuse o metodologii a míře přístupu soudního přezkumu zásahů do sociálních práv, která se v odborném tisku rozhořela před několika lety.² Nový impuls do této debaty přinesly dva nálezy Ústavního soudu: o elektronické evidenci tržeb (EET)³ a o úplném zákazu kouření v restauracích.⁴

Jádrem obou těchto rozhodnutí bylo omezování svobody podnikání, zaručené v čl. 26 odst. 1 Listiny. Na první pohled jde přitom o téma, které se soudním přezkumem sociálních práv nijak nespojuje; spojovacím článkem je však čl. 41 odst. 1 Listiny, podle něhož se většina práv zakotvených v hlavě čtvrté Listiny („Hospodářská, sociální a kulturní práva“) lze domáhat pouze v mezích prováděcích zákonů. Nejen u sociálních, ale také u hospodářských práv má tak zákonodárce větší prostor k uvážení než u jiných základních práv, což Ústavní soud ve své judikatuře uznává.

V obou zmíněných nálezech tento deferenční přístup Ústavního soudu vedl k tomu, že jádro napadené právní úpravy v jeho přezkumu obstálo, v obou případech byla zrušena jen některá okrajová ustanovení. V zákoně o EET byla zrušena povinnost evidovat i platby prostřednictvím platebních

* Autor působí na katedře ústavního práva PF UK, Praha. E-mail: antos@prf.cuni.cz. Článek byl zpracován v rámci projektu PRIMUS/HUM/20.

¹ Vedle autorů v tomto čísle publikovaných článků na semináři vystoupili také V. Šimíček, Z. Vikarská, L. Vyhnaněk, R. Zbíral, P. Boučková a K. Koldinská. Jejich příspěvky však bohužel zůstanou zachyceny pouze v paměti účastníků – a internetu, protože videozáznam z akce je uložen na kanálu PF UK na YouTube.

² Srov. zejm. KRATOCHVIL, J. Judikovatelnost sociálních práv: nějaké mezery? *Právník*, 2007, č. 11, str. 1161–1188; ANTOŠ, M. Judikatura Ústavního soudu k sociálním právům: Nikoliv nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejmoudřejší? *Jurisprudence*, 2014, č. 6, str. 3–14; VYHNÁNEK, L. Proporcionálně či jinak? Problém ústavního přezkumu zásahů do sociálních práv. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2014, č. 3, str. 203–221; KRATOCHVIL, J. Test racionality: skutečně vhodný test pro sociální práva? *Právník*, 2015, č. 12, str. 1052–1074; TOMOSZEK, M. Esenciální obsah základních práv jako součást podstatných náležitostí demokratického právního státu. *Jurisprudence*, 2015, č. 2, str. 3–15 a ČERVINEK, Z. Standardy přezkumu ústavnosti v judikatuře Ústavního soudu. *Jurisprudence*, 2015, č. 4, str. 21–29.

³ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16.

⁴ Nález ÚS ze dne 27. března 2018, sp. zn. Pl. ÚS 7/17.

karet, povinnost uvádět na všech účtenkách daňové identifikační číslo poplatníka, obsažující v řadě případů jeho rodné číslo, rozsáhlá zmocňovací ustanovení vůči vládě a – patrně v návaznosti na to – také ustanovení upravující náběh 3. a 4. vlny EET. V případě protikuřáckého zákona šlo o zákaz prodeje tabákových výrobků a alkoholických nápojů na akcích určených převážně pro osoby mladší 18 let, který soud považoval za příliš neurčitý, a tak jej upravil vypuštěním slova „převážně“, a dále o zákaz požívat alkoholické nápoje, pokud člověk vykonává činnost, při níž by mohl ohrozit svůj život či zdraví. Podle soudu by takový zákaz dopadal na velmi široký okruh činností vykonávaných i doma (včetně např. „umývání nádobí, při kterém existuje možnost, že se jednotlivec pořeže o nůž“⁵), a proto tuto pasáž zrušil pro rozpor s právem na ochranu soukromí.

U obou těchto nálezů však současně došlo k výraznému rozdělení soudu: jak vyplývá z odlišných stanovisek, pro zásadnější derogaci zásah bylo nejméně pět soudců v případě EET a šest v případě zákazu kouření.⁶ Že šlo o rozdělení výrazné, nevyplývá jen z těchto čísel, ale také z použitých formulací. Odlišné stanovisko k nálezu o EET začíná mediálně vděčnou citací o (ne)mačkání jaderných tlačítek a v závěru vrcholí následujícími slovy: „Pokud [...] Ústavní soud hodlá s odkazem na test racionality tolerovat i natolik razantní a nediferencované zásahy do podnikatelského prostředí a do základních práv daňových subjektů, je otázka, jakou roli v ústavním systému hodlá nadále plnit.“⁷ Ze střetu odlišných stanovisek s názorem většiny soudu, ale nakonec i ze samotného většinového odůvodnění lze přitom vyvodit řadu různých otázek, na něž dosud Ústavní soud nedal jasnou odpověď. Některým z nich se věnují články uveřejněné v tomto čísle, jiné na podrobnější zpracování čekají.

Má být test racionality aplikován i u hospodářských práv?

Vzdor tomu, že přetrvávají pochybnosti o jeho struktuře,⁸ zůstává test racionality etablovanou metodologií přezkumu ústavnosti pro

zásahy do sociálních práv. Vedle výše zmíněného čl. 41 odst. 1 Listiny se ve prospěch měkčího testu pro tato práva uvádějí i některé další argumenty, zejména vyšší finanční náročnost. Z ní plyne užší vztah k redistribuci zdrojů ve společnosti, o níž se má primárně rozhodovat prostřednictvím demokratického politického procesu, nikoliv v procesu soudním. Prostor pro jejich naplňování může být navíc ve větší míře ovlivňován i celkovým ekonomickým vývojem, a ústavní soud by tak neměl příliš zužovat hřiště, na kterém se demokraticky zvolený parlament pohybuje, aby mu neznemožnil reagovat na případný negativní vývoj ekonomiky.

Má však být test racionality aplikován i v případě omezení hospodářských práv? V minulosti tomu tak vždy nebylo: jak v roce 2011 kriticky poznamenal J. Musil, i když byl test racionality vytvořen na základě znění čl. 41 odst. 1 Listiny, ve skutečnosti jej Ústavní soud používal jen pro některá z tam vypočetných práv, tedy zpravidla jej aplikoval na práva sociální, zatímco zásahy do hospodářských práv i nadále podroboval přísnějšímu testu.⁹ Skutečnost, že taxativní výčet v čl. 41 odst. 1 obsahuje vedle sociálních práv i práva hospodářská, je skutečně významným argumentem, který hovoří ve prospěch toho, aby se i u nich používal test racionality. Nemusí však nutně být argumentem vítězným, pokud uvážíme, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu jsou součástí ústavního pořádku, tedy na stejné úrovni s Listinou, také mezinárodní smlouvy o lidských právech,¹⁰ přičemž některé z nich zaručují i hospodářská práva, aniž by obsahovaly srovnatelnou omezovací klauzuli.¹¹

Lze přitom najít silné věcné argumenty, proč by se přinejmenším u těch hospodářských práv, která se svou povahou blíží klasickým liberálním svobodám, měl raději používat test proporcionality. Ve svém konkurenčním stanovisku k nálezu o EET je po mém soudu výstižně zformuloval soudce L. David: „Právo svobodné volby povolání a právo podnikat mají silný hodnotový náboj. Náleží ke klasickým liberálním svobodám (prvek volby); spojitost se svobodou člověka řadí zejména svobodnou volbu povolání velmi blízko k základním lidským právům.“

⁵ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, bod 171.

⁶ Mezi takto disetujícími byli v obou případech V. Šimíček, J. Jirsa, T. Lichovník a K. Šimáčková. U zákona o EET se k nim navíc přidal také D. Uhlíř, u protikuřáckého zákona L. David a V. Sládeček.

⁷ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, společné odlišné stanovisko soudců V. Šimíčka, J. Jirsy, T. Lichovníka, K. Šimáčkové a D. Uhlíře.

⁸ Srov. k tomu v tomto čísle článku K. Blažkové a Z. Červínka.

⁹ Srov. Musil, J. Soudní ochrana sociálních práv. In: Gerloch, A. – Šturma, P. *Ochrana základních práv a svobod v proměnách práva na počátku 21. století v českém, evropském a mezinárodním kontextu*, Praha 2011, str. 73.

¹⁰ Srov. nález ÚS ze dne 25. června 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01, část VII a řadu navazujících nálezů.

¹¹ Srov. zejm. čl. 15 a 16 Listiny základních práv EU či čl. 6 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

Neoddiskutovatelně je tu přítomna hodnota lidské důstojnosti. Klade-li stát jednotlivci do výkonu povolání, jež si vybral nebo je již po léta vykonává, nepřiměřené zákonné překážky, zasahuje též do jeho práva na respektování soukromého života ve smyslu čl. 8 evropské Úmluvy o lidských právech a základních svobodách [...]. Tím spíše bylo žádoucí nyní testovat zákonnou úpravu EET, resp. její zbylé potenciálně „nabíhající“ části, poměřováním veřejného zájmu na straně jedné a práv a svobod jednotlivce na straně druhé – tedy konkrétně testem proporcionality.¹²

V tomto názoru však zůstal osamocen: test proporcionality by sice bývala zvolila i skupina pěti disentujících soudců, ale nikoliv jako obecný test pro zásahy do práva podnikat, nýbrž se zdůvodněním, že v tomto konkrétním případě napadená úprava neguje samotné jádro tohoto práva (což podle standardní struktury používaného testu racionality vede k přehození výhybky směrem k testu proporcionality) a navíc současně představuje i zásah do dalších základních práv.

Jaký test použít, pokud se zásah týká sociálních i základních práv?

K závěru, že napadená úprava zasahuje nejen do práva podnikat, ale také do přísněji chráněných základních práv, konkrétně do práva na soukromí a práva vlastnit majetek, v obou komentovaných nálezech dospěla také většina Ústavního soudu. Na rozdíl od disentujících soudců, které by tento závěr vedl k tomu, že má být proveden pouze přísný test proporcionality, a to patrně ve vztahu ke všem dotčeným právům současně, však většina postupovala tak, že postupně provedla testy oba, což některé komentátory vedlo ke kritice.¹³

Jak by tedy měla vypadat použitá metodologie přezkumu, pokud napadená úprava zasahuje současně jak do hospodářských či sociálních práv vyjmenovaných v čl. 41 odst. 1 Listiny, tak do jiných základních práv? Odpověď se podle mého názoru skrývá v tom, jak chápeme test racionality. Podle mého názoru¹⁴

je test racionality v užším smyslu¹⁵ ve skutečnosti pouhou podmnožinou testu proporcionality. Vždyť čím se liší „posouzení, zda zákonná úprava sleduje legitimní cíl [... a zda] zákonný prostředek použitý k jeho dosažení je rozumný (racionální), byť nikoliv nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejmoudřejší“, od posouzení, „zdali zákonodárcem zvolené opatření je způsobilé dosáhnout sledovaného cíle“, jinými slovy od testování vhodnosti v rámci testu proporcionality, jehož cílem je vyloučení svévole?¹⁶ Je přitom důležité si všimnout, že pro posouzení těchto otázek není vůbec důležité, do jakého konkrétního práva se zasahuje: předmětem zkoumání je zde zatím pouze samo opatření a kritériem zkoumání je jeho způsobilost dosáhnout stanoveného cíle.

Z definice je tedy vyloučeno, aby zkoumané omezení neprošlo testem racionality, pokud zároveň prošlo testem proporcionality. Jinými slovy, v případě konkurence dvou různých testů by správným postupem mělo být pouze provedení testu proporcionality. Ve druhém a třetím kroku by se ovšem v takovém případě mělo vážit pouze to základní právo či ta základní práva, která k jeho provedení vedla, nikoliv ta, u nichž by býval stačil prostý test racionality.¹⁷ Mám za to, že právě k tomuto postupu směřovali i disentující soudci, zatímco většina se rozhodla provést testy oba, čímž svou argumentační linii přinejmenším zbytečně zesložila.

Jaké otázky mají být řešeny ve druhém a třetím kroku testu proporcionality?

Přístup většiny se však od disentujících soudců překvapivě liší i v případě samotného testu proporcionality, který se v judikatuře Ústavního soudu používá mnohem déle a mnohem častěji než test racionality, takže bychom jej mohli považovat za pevněji usazený. Jaké otázky mají být posuzovány v rámci druhého (potřebnost) a třetího (přiměřenost) kroku testu proporcionality?

¹² Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, odlišné stanovisko soudce L. Davida. Je přitom vhodné zdůraznit, že šlo o odlišné stanovisko pouze k odůvodnění, nikoliv k výroku, z čehož lze – vzdor jistým relativizujícím pasážím v závěru jeho stanoviska – usoudit, že v tomto konkrétním případě by tedy podle L. Davida napadená úprava prošla i přísnějším testem proporcionality.

¹³ I. Kozáček ji v anotaci svého příspěvku „K nálezům Ústavního soudu ve věcech elektronické evidence tržeb a zákazu kouření v restauracích – zamyšlení o metodě“, který v létě 2018 prezentoval na broumovském výjezdním semináři PF UK o poměřování lidských práv, vyjádřil takto: „V nálezu ve věci zákazu kouření v restauracích pak většina metodickou anekdotu dotahuje až na hranici komična, když v nejistotě, který test vlastně provést, pro jistotu provede oba.“

¹⁴ Podrobněji viz ANTOŠ, M., c. d., str. 9–10. Shodně též např. Z. Červínek v článku publikovaném v tomto čísle, opačně naopak KRATOCHVÍL, J., *Test*, str. 1052–1074.

¹⁵ Tedy bez prvních dvou kroků, během nichž se řeší „předběžná otázka“, zda došlo k zásahu do samotného jádra daného práva, a podle výsledku se pokračuje buď testem proporcionality, či právě zmíněným testem racionality v užším smyslu.

¹⁶ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, body 71 a 86.

¹⁷ Logickou výjimkou je v rámci standardní metodologie testu racionality případ, kdy došlo k zásahu do samotného jádra daného práva: pak má totiž podle Ústavního soudu také následovat test proporcionality.

Druhý krok (neboli test potřebnosti) větší definuje jako „poměrování, zdali zákonodárcem zvolené řešení při pluralitě možných (a stejně efektivních řešení) je nejšetrnější k dotčeným základním právům“.¹⁸ Klíčový je přitom text v závorce: k závěru o protiústavnosti zkoumaného opatření nevede nalezení jakékoliv alternativního řešení, které by bylo šetrnější, nýbrž jen takového, které by současně bylo schopné dosáhnout stanoveného cíle se stejnou efektivitou. Takové chápání druhého kroku je zcela správné; pokud by stačila jakákoliv alternativa bez ohledu na efektivitu, neprošlo by téměř nic, protože prakticky vždy si lze představit nějaké mírnější (a ovšem také méně efektivní) opatření. Zároveň je však nutné doříct, že zkoumání alternativ se takto pojatým druhým krokem nesmí vyčerpat. Představme si situaci, že vedle zvoleného efektivního a vůči základnímu právu velmi omezujícího řešení existuje i druhé, které je jen o malý kousek méně efektivní, ale zato mnohem šetrnější. Ve druhém kroku by zvolená úprava měla bez problému uspět, stále je ale nutné posoudit, zda drobný rozdíl v efektivitě skutečně stojí za velký rozdíl v míře zásahu: tedy zda je úprava přiměřená, což je předmětem třetího kroku. Obdobně vztah mezi druhým a třetím krokem chápe i zřejmě nejvýznamnější současný teoretik (a zastánce) testu proporcionality A. Barak.¹⁹

Mám za to, že většinová stanoviska tuto strukturu testu proporcionality plně nerespektují. V nálezu k EET je značný prostor věnován zkoumání alternativ, a to se závěrem, že „žádný z alternativních způsobů [...] není s elektronickou evidencí tržeb (poměřováno hlediskem efektivit) srovnatelný“.²⁰ Takovému závěru lze zřejmě přisvědčit a nerozporují ho ani disentující soudci. Ve třetím kroku, který následuje, však už přidaná hodnota (vyšší efektivita) zvoleného řešení není nijak poměřována s větší mírou zásahu.

Ještě výrazněji se tento deficit projevuje v nálezu o protikuřáckém zákonu. Při zkoumání paušálního zákazu kouření ve stravovacích zařízeních Ústavní soud v rámci druhého kroku zkoumá alternativní variantu, že by

zákon dovolil kouření ve stavebně oddělených částech („kuřárnách“), kde by se nesměly zdržovat například osoby mladší 18 let ani zaměstnanci provozovatele, a dochází k závěru, že ve skutečnosti nejde o stejně efektivní opatření. Slovy Ústavního soudu: „Ani v takovémto případě nelze vyloučit, že v určité míře bude docházet k pronikání kouře do jiných prostor provozovny. Za situace, kdy v těchto prostorách bude docházet ke konzumaci jídla a pití, byť vneseného zákazníkem, si lze zároveň jen stěží představit, že by zaměstnanci alespoň příležitostně nebyli nuceni do těchto prostor vstoupit. Nejde přitom jen o úklid mimo dobu, kdy se v ní kouří. Potřeba vstoupit do těchto prostor může vyvstat například za účelem odklizení zbytků jídla a použitého nádobí, které v prostoru po sobě zákazníci zanechají a které brání využívání částí tohoto prostoru dalšími zákazníky, zamezení vzniku škody na zařízení, či nutnosti řešit akutní případy, například i zdravotní, k nimž při provozu takovýchto zařízení někdy dochází.“²¹ Závěru Ústavního soudu lze přisvědčit: přestože se uvedené příklady jeví jako spíše méně závažné, paušální zákaz kouření nepochybně k ochraně zdraví napomáhá ještě o něco efektivněji než vyhrazení oddělených kuřáren, a druhým krokem proto projde. Ve třetím kroku by však bylo nutné zvážit, zda je dodatečný efekt získaný tímto paušálním zákazem přiměřený provedenému zásahu; tedy zda by přece jen nebylo lepší jen mírnější omezení, které by za cenu mnohem menšího zásahu přineslo téměř stejný efekt. Tomu se však Ústavní soud zcela vyhnul a celý třetí krok provedl v jediné lapidární větě: „Ústavní soud má za to, že s ohledem na škodlivé účinky kouření je namíste dát přednost právě sledovaným cílům, zejména pak ochraně zdraví, a to při současném poukazu na to, že předmětné omezení v nakládání s tabákovým výrobkem není absolutní, naopak je vymezeno místně a z povahy věci i časově.“²² Spíše než provedení řádného poměrování tak takto pojatý třetí krok testu proporcionality připomíná výkřik: „Kouření zabíjí!“²³

¹⁸ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, bod 86.

¹⁹ Srov. BARAK, A. *Proportionality: constitutional rights and their limitations*. New York 2012, str. 320–324.

²⁰ Nález ÚS ze dne 12. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 26/16, bod 87. (Ponechme stranou, že se toto zkoumání odehrává už v rámci předchozího provádění testu racionality, kam vůbec nepatří.)

²¹ Nález ÚS ze dne 27. března 2018, sp. zn. Pl. ÚS 7/17, bod 105.

²² Tamtéž, bod 112.

²³ Cítím potřebu zde na okraj poznamenat, že osobně nesdílím východisko Ústavního soudu, podle něhož zákaz kouřit představuje omezení základních práv kuřáků, tím méně základního práva vlastnit majetek (cigaretu) a nakládat s ním (vykouřit ji). Proto bych jej ve skutečnosti vůbec neposuzoval testem proporcionality, nýbrž jen testem racionality (coby omezení svobody podnikání provozovatelů stravovacích zařízení), v němž by nepochybně obstál. V řádně provedeném testu proporcionality, když už se pro něj Ústavní soud rozhodl, by však pro mém soudu obstát nemohl.

Co všechno lze podřadit pod ústavní ochranu práva vlastnit majetek?

Zákaz kouření v restauracích Ústavní soud překládá jako zásah do kuřákovy práva vlastnit majetek, protože se jím omezuje způsob, jak smí nakládat se svým majetkem: „V jeho důsledku dochází k omezení autonomie vůle fyzických osob (kuřáků) v možnosti nakládat s tabákovým výrobkem a současně též k zásahu do jejich vlastnického práva dle čl. 11 Listiny. Tyto osoby totiž na některých místech nemohou kouřit. [...] Ústavní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti tohoto zásahu do základních práv fyzických osob (kuřáků), kteří jsou jeho následkem omezeni v možnosti kouřit ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, a to především z hlediska jejich vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny. Pro posouzení zásahu do tohoto práva se totiž uplatní přísnější požadavky, než když jde o pouhé omezení autonomie vůle bez vazby na konkrétní základní lidské právo nebo svobodu. Zásah zde spočívá v omezení možnosti užít tabákový výrobek na určitých místech.“²⁴

Tato překvapivá konstrukce vede k naší poslední otázce: lze jakoukoliv regulaci nakládání s libovolnou věcí, která může být předmětem vlastnictví, považovat za omezení ústavně zaručeného práva vlastnit majetek a uplatňovat na něj požadavky testu proporcionality? Není sporu o tom, že samotné

vlastnictví cigarety nepochybně požívá ústavních garancí, a pokud by ji chtěl stát například vyvlastnit, musel by tak učinit pouze za podmínek čl. 11 odst. 4 Listiny. O tom, že Listina zaručuje také právo cigaretu vykouřit, kdekoliv se to člověku zlíbí, mám ovšem značné pochybnosti. Pokud nicméně názor Ústavního soudu vezmeme vážně, otevírá to dříve netušený prostor k „zlidskoprávnění“ řady oblastí, které dosud stály mimo tento prostor. Jen malý příklad z obdobné oblasti: smějí vůbec obce jakkoliv omezovat požívání alkoholu na veřejnosti, je-li takové pití ve skutečnosti ústavně zaručeným výkonem práva vlastnit majetek?

Překvapivost přístupu Ústavního soudu k právu vlastnit majetek se tím ovšem nevyčerpává. Při přezkumu ustanovení, která zakazují prodávání tabákových výrobků a alkoholických nápojů na akcích určených pro osoby mladší 18 let, soud rozlišil mezi prodejci, kteří jsou v postavení podnikatelů, a nepodnikajícími fyzickými osobami (aniž by se přitom vypořádal s otázkou nepodnikajících právnických osob).²⁵ A zatímco ve vztahu k podnikatelům toto omezení přezkoumal pouze testem racionality coby omezení jejich práva podnikat, ve vztahu k nepodnikatelům použil test proporcionality, protože v jejich případě šlo o omezení práva vlastnit majetek. Důvod takového postupu je přitom nejasný: jde-li opravdu o zásah do práva vlastnit majetek (o čemž lze pochybovat), muselo by se nepochybně týkat obou zmíněných skupin.

²⁴ Nález ÚS ze dne 27. března 2018, sp. zn. Pl. ÚS 7/17, bod 99 a 101.

²⁵ Tamtéž, bod 73.

Monitor legislativního procesu
ZDARMA pro uživatele licence ASPI online

Mějte přehled o všech připravovaných zákonech a jejich novelách!

www.noveaspi.cz

Detail	Datum
Poslední zpráva o...	15.05.2018
Poslední zpráva o...	15.05.2018
Poslední zpráva o...	15.05.2018